

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001144

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-04-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нестеренко Василь Олександрович

2. Vasyl O. Nesterenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 54105 Право (081 Право)

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: 081 Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD

121345466666666666

Повне найменування юридичної особи: Інститут правотворчості та науково-правових експертиз
Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 20063497

Місцезнаходження: вул. Пилипа Орлика, Київ, 01024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут правотворчості та науково-правових експертиз
Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 20063497

Місцезнаходження: вул. Пилипа Орлика, Київ, 01024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.27.23

Тема дисертації:

1. Зброя як об'єкт цивільних прав
2. Weapons as Object of Civil Rights

Реферат:

1. Кваліфікаційна наукова праця є першим у вітчизняній цивілістиці комплексним дослідженням зброї як об'єкта цивільних прав та її оборотоздатності. У роботі обґрунтовано доцільність виокремлення загального і спеціального обігу зброї, визначено особливості укладення правочинів зі зброєю, а також набуття і припинення права власності на неї. У першому розділі досліджено загальнотеоретичні положення про зброю як об'єкт цивільних прав, стан наукової розробки проблеми та особливості правового регулювання її обороту. Встановлено, що зброя як предмет дослідження тривалий час перебувала переважно у полі уваги кримінального права та криміналістики, тоді як у цивілістиці комплексно не аналізувалася. З'ясовано, що цивільні відносини щодо обороту зброї в Україні врегульовані Цивільним кодексом України та підзаконними нормативно-правовими актами, зокрема постановою Верховної Ради України «Про право власності на

окремі види майна», наказом МВС України від 21 серпня 1998 року № 622 та іншими актами. Проаналізовано зарубіжний досвід регулювання обігу вогнепальної зброї, який свідчить про наявність різних моделей — від суворо регульованих до більш ліберальних. Окрему увагу приділено законодавчим підходам Європейського Союзу та положенням проекту закону про цивільний обіг вогнепальної зброї в Україні. Обґрунтовано, що прийняття окремого закону про цивільний оборот зброї має здійснюватися з урахуванням права ЄС та потребує чіткого законодавчого визначення поняття зброї та її видів. У другому розділі розкрито правовий режим та оборотоздатність зброї як об'єкта цивільних прав. Уперше доведено, що щодо зброї законодавством України встановлено спеціальний правовий режим, тобто особливий порядок регулювання суспільних відносин, пов'язаних із її цивільним оборотом. Обґрунтовано, що до обмежено оборотоздатних об'єктів належать ті види зброї, щодо яких діє дозвільна система, зокрема вогнепальна, бойова вогнепальна, охолощена, спортивна, мисливська вогнепальна та пневматична зброя. До вилучених з цивільного обороту об'єктів віднесено зброю у сфері оборонних закупівель, а також види зброї, прямо визначені законодавством як такі, що не можуть перебувати у власності відповідних суб'єктів. Обґрунтовано також підхід, за яким носіння, зберігання та перевезення вогнепальної зброї слід розглядати як змішані джерела підвищеної небезпеки, оскільки конструктивні властивості зброї, її технічна несправність або порушення правил поводження з нею можуть спричинити шкоду іншим особам. Зроблено висновок, що відшкодування шкоди, завданої зброєю як джерелом підвищеної небезпеки, має здійснюватися за правилами спеціального делікту. У третьому розділі досліджено зовнішні форми прояву оборотоздатності зброї як об'єкта цивільних прав. Проаналізовано виробництво, ремонт, знахідку, купівлю-продаж, дарування, перевезення, зберігання та інші правочини зі зброєю, а також особливості її спадкування. Запропоновано доповнити статтю 337 ЦК України положенням про обов'язок особи, яка знайшла вогнепальну зброю, її основні частини або боеприпаси, негайно повідомити про це Національну поліцію України та передати такі предмети у встановленому порядку. Доведено, що правовідношення, яке передуює укладенню договору купівлі-продажу мисливської вогнепальної зброї та пов'язане з отриманням дозволу на її придбання, має переддоговірний і організаційний характер. Уточнено, що на відносини з купівлі-продажу вогнепальної зброї та боеприпасів до неї не поширюється законодавство про захист прав споживачів. Запропоновано переглянути вік, з якого допускається набуття у власність чи володіння окремими видами вогнепальної зброї. Обґрунтовано необхідність обов'язкового страхування відповідальності осіб, які володіють зброєю, за шкоду, що може бути завдана третім особам. Доведено можливість укладення договору перевезення повітряним транспортом багажу, що містить зброю та пов'язані з нею предмети, за наявності відповідного дозволу і попередньої згоди авіаперевізника. Аргументовано, що договір про надання ломбардного кредиту не може укладатися щодо вогнепальної зброї. Встановлено, що спадкування зброї має комплексний характер, оскільки охоплює як приватноправові відносини спадкового правонаступництва, так і публічно-правові відносини, пов'язані з реєстрацією зброї за спадкоємцем. У роботі сформульовано висновок про необхідність удосконалення цивільно-правового регулювання обігу зброї в Україні шляхом чіткого визначення її правового режиму, меж оборотоздатності та особливостей вчинення правочинів щодо неї. Результати дослідження можуть бути використані у нормотворчій діяльності, правозастосовній практиці та подальших наукових дослідженнях.

2. The qualifying academic work is the first comprehensive study in Ukrainian civil law scholarship of weapons as objects of civil rights and of their transferability in civil circulation. The thesis substantiates the expediency of distinguishing between the general and special circulation of weapons and identifies the specific features of transactions involving weapons, as well as the acquisition and termination of ownership rights thereto. The first chapter examines the general theoretical foundations of weapons as objects of civil rights, the state of scholarly research on the issue, and the peculiarities of the legal regulation of weapons circulation. It is established that weapons as a subject of research have long attracted primarily the attention of specialists in criminal law and criminalistics, whereas in civil law they have not been comprehensively analyzed. It is shown that civil relations concerning the circulation of weapons in Ukraine are regulated by the Civil Code of Ukraine and subordinate legal acts, in particular the Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine "On Ownership of Certain Types of Property," Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine No. 622 of 21 August 1998, and other acts. The foreign

experience of regulating the circulation of firearms is analyzed and demonstrates the existence of various models, ranging from highly restrictive to more liberal ones. Particular attention is paid to the legislative approaches of the European Union and to the draft law on the civilian circulation of firearms in Ukraine. It is substantiated that the adoption of a separate law on the civilian circulation of weapons should take into account EU law and should provide a clear legislative definition of weapons and their types. The second chapter reveals the legal regime and transferability of weapons as objects of civil rights. It is proved for the first time that Ukrainian legislation establishes a special legal regime for weapons, that is, a specific procedure for regulating social relations connected with their civil circulation. It is substantiated that objects with limited transferability include those types of weapons subject to a permit system, in particular firearms, combat firearms, deactivated weapons, sporting weapons, hunting firearms, and pneumatic weapons. Objects withdrawn from civil circulation include weapons in the sphere of defence procurement, as well as those types of weapons expressly designated by law as incapable of being owned by the relevant subjects. The thesis also substantiates the approach according to which the carrying, storage, and transportation of firearms should be regarded as mixed sources of increased danger, since the design features of weapons, their technical malfunction, or a breach of the rules for handling them may cause harm to others. It is concluded that compensation for damage caused by weapons as a source of increased danger should be governed by the rules of a special tort. The third chapter examines the external forms of manifestation of the transferability of weapons as objects of civil rights. It analyzes the manufacture, repair, finding, sale and purchase, gift, transportation, storage, and other transactions involving weapons, as well as the specific features of their inheritance. It is proposed to supplement Article 337 of the Civil Code of Ukraine with a provision imposing on a person who finds a firearm, its essential components, or ammunition the duty to immediately notify the National Police of Ukraine and to transfer such items in the prescribed manner. It is proved that the legal relationship preceding the conclusion of a contract for the sale and purchase of a hunting firearm and connected with obtaining a permit for its acquisition has a pre-contractual and organizational character. It is clarified that legislation on consumer protection does not apply to relations concerning the sale and purchase of firearms and ammunition. It is proposed to revise the age at which ownership or possession of certain types of firearms may be acquired. The necessity of compulsory liability insurance for persons possessing weapons, in respect of damage that may be caused to third parties, is substantiated. The possibility of concluding a contract for the carriage by air of baggage containing weapons and related items, subject to the relevant permit and the prior consent of the air carrier, is proved. It is argued that a pawnshop loan agreement cannot be concluded in relation to firearms. It is established that the inheritance of weapons has a complex character, since it encompasses both private-law relations of succession and public-law relations connected with the registration of weapons in the heir's name. The thesis concludes that it is necessary to improve the civil-law regulation of weapons circulation in Ukraine by clearly defining their legal regime, the limits of their transferability, and the specific features of transactions involvi

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Нестеренко В. О. Оборотоздатність зброї як об'єкта цивільних прав. Нове українське право. 2024. Вип. 4. С. 189–194.

- Нестеренко В. О. Спори про спадкування зброї. Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса. 2025. № 1. С. 125–134.
- Нестеренко В. О. Договори з вогнепальною зброєю як об'єктом цивільних прав. Журнал східноєвропейського права. 2025. № 141. С. 168–176.
- Нестеренко В. О. Правовий режим зброї як об'єкта цивільних прав. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО. 2025. Випуск 92: частина 1. С. 476–480.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Красицька Лариса Василівна
2. Larysa Kraszytska

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9187-4445

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 20063497

Місцезнаходження: вул. Пилипа Орлика, Київ, 01024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сліпченко Анатолій Святославович
2. Anatolii S. Slipchenko

Кваліфікація: к.ю.н., доцент, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Заїка Юрій Олександрович

2. Юрій О. Заїка

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1946-3171

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 19485263

Місцезнаходження: вул. Казимира Малевича, Київ, 03150, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карнаух Вадим Сергійович

2. Vadym S. Karnaukh

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 20063497

Місцезнаходження: вул. Пилипа Орлика, Київ, 01024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костюченко Олена Євгенівна

2. Olena Y. Kostiuchenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8244-3563

Додаткова інформація: ;<https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=s6QLvGMAAAAJ;AAQ-3871-2020> (<https://www.webofscience.com/wos/author/record/2018162>)

Повне найменування юридичної особи: Інститут правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 20063497

Місцезнаходження: вул. Пилипа Орлика, Київ, 01024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Великанова Марина Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кот Олексій Олександрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бодюл Євген Миколайович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна